

Tiếng Việt

trước và sau 1975

U Tà

Sau một thời gian khá lâu khi trở về VN thăm lại quê nhà thì tôi thấy tiếng Việt có nhiều thay đổi mà không ít thì nhiều đã làm tôi bở ngỡ.

Có nhiều danh từ sặc mùi ‘cách mạng’ và ‘du kích’ như: ‘Chốt buổi họp’ = Kết luận (kết thúc) buổi họp, ‘giải phóng mặt bằng’ = giải tỏa, ‘bãi tập kết vật liệu’ = sân tập trung vật liệu v..v.

Lúc trước VNCH bị tố là đầy dẫy tham nhũng. Bây giờ danh từ này được che dấu bằng hai chữ “tiêu cực”. Hai chữ này trước 1975 chỉ là phản nghĩa của ‘tích cực’ không dính líu gì đến sự tham nhũng hết!!

Tôi chỉ xin ghi ra đây một số danh từ thường hay nghe trong nghề CC. Còn những danh từ khác thì có nhiều báo Việt Ngữ ở Cali (như SGN Nhỏ) đã ghi ra; thiết nghĩ không nên nói ra đây cho dài dòng. Khi đi ‘giải phóng mặt bằng’ thì phải tìm biết số ‘căn hộ’ (gia đình hoặc căn phố) xét số hộ khẩu (tờ khai gia-đình). Đứng về phương diện kỹ thuật khi ta nói đến 1 ngày = 24 giờ. Danh từ mới thì thường dùng ‘ngày đêm’. Hai chữ này cho ta thấy về vấn đề cung cấp nước, có khi nước chỉ được cung cấp ban ngày mà thôi!

‘Sự cố’= tai nạn, ví dụ: nhà máy có sự cố kỹ thuật = nhà máy có tai nạn kỹ thuật.

Danh từ ‘thực địa’ hình như hay hơn danh từ ‘quan sát (thăm sát) địa hình mà chúng ta thường dùng.

Tranh thủ = cố gắng; khẩn trương = gấp (nhanh/mau) lên.

Prestressed Concrete chúng ta gọi là bê tông tiền áp (ép), danh từ mới là ‘Bê tông dự

ứng lực’ (Nghe cũng hay). Thi hành công tác là ‘thi công’, ‘kỹ sư cố vấn bây giờ được đổi thành ‘kỹ sư tư vấn’ vì hai chữ ‘cố vấn’ chỉ dành cho các viên chức chính trị. ‘Ủy ban không được dùng vì chữ ‘Ủy’ được dành riêng cho danh từ chính trị như ‘Đảng ủy, quân ủy’. Tôi chân ước chân ráo không biết danh từ mới nên dùng danh từ ‘ủy ban’ bèn bị thúc cùi chỏ trợn mắt!

Hai chữ ‘đề nghị’ không còn là một recommendation / proposition mà nó trở thành một điều bắt buộc ví dụ: ‘Đề nghị xuống xe đi bộ = yêu cầu ...’. Muốn đề nghị theo kiểu trước 75 phải dùng chữ ‘kiến nghị’ trong lúc đó trước 75 ‘kiến nghị’ là danh từ đề xin một điều gì đó; rắc rối quá! Danh từ ‘chỉ đạo’ bị hạ bệ xuống và nghĩa mới của nó là ‘ý kiến’ hoặc nhiều lắm là ‘chỉ thị’ không còn là chỉ đạo của người lãnh đạo như trước 75.

Viết đến đây tôi nhớ con gái tôi khi nó về VN/SGN và tìm xem Thư Viện Quốc Gia. Khi nó vào cửa Thư Viện, chị cán bộ niềm nở hỏi ‘Chị đi tham quan thư viện đây à’. Nó lại tưởng là chị cán bộ hỏi ‘thăm quan’ nên nó trả lời ‘không em không quen ông quan nào đây hết, em chỉ muốn xem thư viện cho biết thôi!’ Bé cái làm!!

Cách viết cũng có thay đổi chút ít. Cái mà tôi thấy chướng tai gai mắt nhất là chữ “y” bị thay thế bằng chữ “i” ví dụ: Kỹ Sư, Nước Mỹ (USA).

Các bạn đọc sách báo phát hành ở các quận Cam, San José (CA) chắc cũng thấy những thay đổi này. Tôi xin ghi ra đây một số ít để chúng ta cùng biết cho rộng đường dư luận.. Phóng viên thể thao của đài Truyền Hình (TH) tiếng Việt phát hình 24/24 giờ dùng những danh từ như: ‘thi đấu’ = tranh tài. Có một danh từ mà tôi nghe chói chan lỗ tai: ‘Biển cố thể thao’ khi nói tới super bowl! Super Bowl là một màn thể thao hấp dẫn và tốn kém nhưng gọi nó là biển cố như biển cố lịch sử thì hơi lạm dụng danh từ.